

Sygn. akt I C 905/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Irena Żarnowska-Sporysz

Protokolant: protokolant Anna Łachman

po rozpoznaniu w dniu 02 czerwca 2014 r. w Krakowie

sprawy z powództwa **L. D.**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda L. D. kwotę 46.830,97 zł (czterdzieści sześć tysięcy osiemset trzydzieści złotych dziewięćdziesiąt siedem groszy) z ustawowymi odsetkami od 30 listopada 2011 roku;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 1916 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt I C 905/13

UZASADNIENIE

Powód L. D. w pozwie skierowanym przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kwoty 121.114,26 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w zapłacie od dnia 19 listopada 2011 r. do dnia zapłaty oraz kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając swoje roszczenie powód podał, że w dniu 17 października 2011 r. doszło do uszkodzenia mienia powoda tj. okna gotyckiego kamiennego. Obiekt ten posadowiony został na terenie nie należącym do powoda, jednakże przez niego zajmowanym. Sprawca kolizji miał wykupioną polisę OC w (...) S.A. (obecnie (...) S.A.). Powód dokonał zgłoszenia szkody oraz zwrócił się do pozwanego z wnioskiem o wypłatę odszkodowania. Pozwany potwierdził fakt zgłoszenia szkody. Zgodnie z kosztorysem wykonanym na zlecenie powoda wysokość szkody wyniosła 121.114,26 zł. Powód podkreślił ponadto, że uszkodzone mienie posiadało wartość artystyczną. Pozwany odmówił jednak wypłaty należnego odszkodowania ze względu na nieprzedłożenie przez powoda jakichkolwiek dokumentów potwierdzających własność uszkodzonego mienia. Powód takimi dokumentami jednak nie dysponuje.

W odpowiedzi na pozew, strona pozwana (...) S.A. w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu strona pozwana przyznała, że udzielała ochrony ubezpieczeniowej z tytułu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, którego przedmiotem był samochód marki I. o nr rej. (...). Ochrona ubezpieczeniowa obejmowała dzień 17 października 2011 r., w którym to miało dojść do uszkodzenia okna gotyckiego przez kierowcę pojazdu I. A. Z..

Strona pozwana zaprzeczyła natomiast swojej odpowiedzialności, co do wysokości roszczenia oraz nie przyznała, że powód był właścicielem okna w dniu 17.10.2011r. Zakwestionowała przedstawiony przez powoda kosztorys. Podniosła również, iż powód jako osoba prowadząca działalność gospodarczą, nie może domagać się odszkodowania w kwocie brutto, a jedynie netto. Wskazała również, iż nie całe okno uległo zniszczeniu, bowiem z twierdzeń pozwu wynika, że wymaga ono jedynie naprawy.

Na rozprawie dnia 05 grudnia 2013r strona pozwana zakwestionowała legitymację czynną powoda twierdząc, że skoro okno było na trwale z gruntem związane to jako część składowa nieruchomości stanowi własność właściciela gruntu – którym nie jest powód.

Bezspornym w sprawie było:

Strona pozwana (...) S.A. z siedzibą w W., będąca następcą prawnym (...) S.A. udzielała ochrony ubezpieczeniowej z tytułu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, którego przedmiotem był samochód marki I. o nr rej. (...). Przedmiotowy pojazd był objęty ochroną ubezpieczeniową w (...) Towarzystwie (...) w okresie od dnia 26 maja 2011 r. do dnia 25 maja 2012 r. Do uszkodzenia okna gotyckiego przez kierowcę ubezpieczonego w pozwanej firmie pojazdu doszło w dniu 17 października 2011 r. podczas wykonywania manewru cofania .

Ponadto Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W 2002 roku powód L. D. z własnego materiału, wykonał elementy okna gotyckiego. Zgodnie z pierwotnym założeniem przedmiotowe okno miało być zamontowane na działce powoda, jednakże w 2003 r. zostało osadzone w celach dekoracyjnych na dzierżawionym przez powoda terenie przy ul. (...) w K., gdzie powód prowadzi działalność gospodarczą : roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. Usługami budowlanymi związanymi z elementami zabytkowymi powód zajmuje się hobbystycznie.

dowód: - pismo powoda do Centrum Skanowania (...) z dn. 09.12.2011 r., k. 16

- dane z wpisu w rejestrze REGON z dn. 25.07.2013 r., k. 49

Przedmiotowe okno wmontowane było w ramy zrobione z cegły. Cała konstrukcja zamontowana została na specjalnie do tego wykonanym fundamencie. Obiekt w postaci ramy był związany na stałe z gruntem. Zostały wykonane roboty ziemne (wykopy), podkłady betonowe, ławy fundamentowe żelbetowe, izolacje. Okno zostało uszkodzone przez samochód marki I. o nr rej. (...), w czasie manewru cofania. Stało się to dnia 17 października 2011r . W wyniku uderzenia uszkodzeniu uległa cała naziemna część budowli natomiast nie został zniszczony fundament . Odtworzenie części naziemnej nie wymagało by prowadzenia nowych robót ziemnych i żelbetowych tylko można by wykorzystać istniejące już fundamenty. Całkowita wartość budowli stanowi kwotę brutto 57.602,09 zł,

a 46.830,97 zł netto.

dowód: - pismo powoda do Centrum Skanowania (...) z dn. 09.12.2011 r., k. 16

- dane z wpisu w rejestrze REGON z dn. 25.07.2013 r., k. 49

- opinia z dnia 19.03.2014 r. sporządzona przez mgr inż. K. M., k. 71 wraz z opinią uzupełniającą z dn. 28.04.2014 r., k. 114.

Powód zgłosił szkodę do pozwanej firmy ubezpieczeniowej dnia 18 października 2011r .

Powyższy stan faktyczny był w zasadzie bezsporny. Jediną kwestią sporną była legitymacja czynna powoda oraz wysokość należnego odszkodowania. Wielkość szkody Sąd ustalił na podstawie opinii sporządzonej przez biegłego mgr inż. K. M. posiadającego uprawnienia w zakresie kierowania, nadzorowania i kontrolowania budowy i robót, oceniania i badania stanu technicznego wszelkich budynków i budowli, sporządzania projektów w zakresie rozwiązań

konstrukcyjno – budowlanych wszelkich budynków i budowli, sporządzania projektów architektonicznych i adaptacji budynków i budowli, a także uprawnienia do kierowania i nadzorowania robotami przy zabytkach nieruchomości. Powyższa opinia została sporządzona na okoliczność ustalenia wartości okna gotyckiego – opisanego w pozwie oraz wysokości szkody wyrządzonej jego uszkodzeniem przez samochód dnia 17.10.2011 r. oraz ustalenia, czy okno jest trwale związane z gruntem, czy w inny sposób.

Zdaniem Sądu opinia biegłego pozwalała w całej rozciągłości zaakceptować dokonaną w niej wycenę. Biegły odniósł się do całego materiału dowodowego zebranego w sprawie rozważając zagadnienia opisane w postanowieniu dowodowym. Wskazał wartość użytego materiału i robocizny.

Zarzuty do powyższej opinii złożył powód, wnosząc o jej uzupełnienie poprzez odpowiedź na pytanie, czy do wyceny nie można zaliczyć robót ziemnych (wykopy), podbetonki, ław żelbetowych – mimo że nie zostały one zniszczone, a ponadto zarzuty dotyczyły ceny poszczególnych materiałów wykorzystanych do budowy oraz przyjętych przez biegłego stawek za roboczogodzinę. W opinii uzupełniającej biegły wyjaśnił wątpliwości związane z powyższymi zarzutami, a także poprawił błędy interpunkcyjne wynikające z oczywistej omyłki. Do przedmiotowej opinii biegły dołączył tabelę zawierającą ostateczne wyliczenia przedstawiające wartość brutto i netto robót budowlanych i robót kamieniarskich.

Jeśli zaś chodzi o tytuł powoda do żądania odszkodowania czyli dowód własności uszkodzonego obiektu – to stwierdzić należy iż strona pozwana nie kwestionowała faktu iż to powód wykonał okno i zamontował je na działce osoby trzeciej – ale wywodziła stąd wniosek że skoro okno jest z gruntem trwale związane to stanowi własność właściciela działki a nie jej dzierżawcy . Jest to okoliczność podlegająca ocenie prawnej.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Niniejszym pozwem powód domaga się zapłaty kwoty 121.114,26 zł tytułem odszkodowania za uszkodzenie jego mienia jakim jest gotyckie okno, które zostało przez niego wybudowane i postawione na działce osoby trzeciej, a którą to działkę powód dzierżawił.

Podstawę odpowiedzialności strony pozwanej stanowi art. 805 i 822 kc na mocy których ubezpieczyciel przejmuje odpowiedzialność w zakresie OC za sprawcę szkody. Sprawca szkody z kolei odpowiada za szkodę wyrządzoną przez ubezpieczony pojazd na zasadzie art. 436 kc czyli na zasadzie ryzyka, bowiem okno zostało uszkodzone przez samochód ubezpieczony w pozwanej firmie w czasie manewru cofania a więc na skutek ruchu pojazdu.

Przedmiotowy obiekt został wykonany przez powoda – czego strona pozwana nie kwestionowała. To ,że okno zostało w sposób trwały tj. poprzez fundament połączone z gruntem nie stanowi wbrew twierdzeniom strony pozwanej własności właściciela działki. Okno bowiem zostało w ten sposób połączone z gruntem przez powoda dla przemijającego użytku. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, powód wprawdzie nie jest właścicielem działki, na której usytuowane zostało okno gotyckie , ale ma na niej swój warsztat i prowadzi tam swoją działalność. Działka stanowiła przedmiot jego dzierżawy, a powód przymocował na niej do gruntu obiekt w celach reklamowych . Wykonał podmurówkę na której posadził okno , jednakże mogło ono zostać usunięte w każdej chwili bez uszkodzenia , bowiem z założenia miało on tam stać tylko przez okres dzierżawy i tylko – jak już zostało podkreślone – w celu zwrócenia uwagi na prowadzoną przez powoda działalność. Zgodnie natomiast z treścią art. 47 § 3 k.c. przedmioty połączone z rzeczą tylko dla przemijającego użytku nie stanowią jej części składowych. Z ugruntowanego orzecznictwa wynika, że o tym, czy ma miejsce połączenie dla przemijającego użytku, decyduje wola stron (np. wyrok SN z dnia 4 listopada 1963 r., I CR 855/62, OSN 1964, nr 12, poz. 209). Jest przy tym oczywiste ,że normalnie nikt okna nie przytwierdza bezpośrednio do gruntu na stałe , bo jest to z reguły element budynku i służy określonej celowi. Skoro więc zostało połączone bezpośrednio z gruntem to cel dla jakiego to uczyniono był inny niż użytkowy a mianowicie – taki jak wskazał powód – reklamowy i to na czas w którym powód dzierżawił działkę. Mając to na uwadze Sąd uznał, że obiekt ten nie stanowił własności właściciela działki tylko własność powoda, a zatem po stronie L. D. nie zachodzi brak legitymacji czynnej.

Jeżeli chodzi o wysokość szkody to powód przedłożył co prawda kosztorys, na podstawie którego sformułował żądanie pozwu, jednakże został on sporządzony na prywatne jego zlecenie, a strona przeciwna zakwestionowała go, co spowodowało, iż nie mógł stanowić dowodu w sprawie. W związku z powyższym Sąd zlecił sporządzenie stosownej opinii biegłemu sądowemu mgr inż. K. M., który po uwzględnieniu zarzutów powoda, określił zarówno wartość brutto, jaki netto przeprowadzonych robót budowlanych wraz z robotami kamieniarskimi. Ich wartość netto wyniosła, zdaniem biegłego, 46.830, 97 zł. Biegły nie oceniał wartości artystycznej okna – bo też nie domagał się tego powód. Sąd w oparciu o tę opinię zasądził określoną w punkcie I wyroku kwotę. Sąd przyjął iż kwota netto odpowiada wartości poniesionej przez powoda szkody. W pierwszej kolejności wskazać bowiem należy, że powód, chociaż prowadzi działalność gospodarczą (jest płatnikiem podatku VAT), od uszkodzonego okna nie będzie musiał odprowadzać podatku, bowiem nie będzie ona już przedmiotem obrotu handlowego. Stosownie do przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. 2011.1054 j.t.) podstawą opodatkowania, z zastrzeżeniem ust. 2-5, art. 30a-30c, art. 32, art. 119 oraz art. 120 ust. 4 i 5, jest wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów lub usługodawca otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy, usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę towarów dostarczanych lub usług świadczonych przez podatnika (art. 29a ust.1). Dodatkowo wskazać należy, iż nawet gdyby powód zdecydował się na naprawę okna, obowiązek naprawienia szkody poprzez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody i nie jest uzależniony od tego, czy pozwany dokonał naprawy uszkodzonej rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawić. Wybór w tym zakresie jest autonomicznym uprawnieniem poszkodowanego. W związku z powyższym, zasądzenie odszkodowania w kwocie uwzględniającej podatek VAT stanowiłoby bezpodstawne wzbogacenie się powoda o kwotę w wysokości 10.771,12 zł. Pogląd taki znajduje potwierdzenie w judykaturze. Sądy rozstrzygając ten problem stwierdziły, że należne podatnikowi podatku VAT odszkodowanie nie obejmuje podatku VAT (por. np. wyrok SN z dn. 16.04.2002 r., V CKN 980/00).

Zasądzając odsetki ustawowe Sąd działał w oparciu o przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2013.392 j.t.), która w art. 14 ust. 1 wskazuje, że Zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Oznacza to, że firma ubezpieczeniowa, od momentu zgłoszenia szkody przez poszkodowanego, powinna w czasie 30 dni wypłacić odszkodowanie.

Mając zatem na uwadze powyższe, na podstawie powołanych przepisów Sąd orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. oraz § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013.490). Zostały one stosunkowo rozdzielone w związku z faktem, iż powód przegrał proces w 61,34%. Należy mu się zatem 38,7% kosztów sądowych, które poniósł, a na które składają się: opłata sądowa – 6.056 zł, pełnomocnik – 3.617 zł oraz zaliczka na opinię biegłego – 1.022 zł. Ponieważ strona pozwana wygrała proces w 61,34% to należy jej się – z tytułu zastępstwa procesowego, bo tylko takie koszty poniosła – kwota odpowiadająca 61,34% z 3.617 zł. Po zsumowaniu powyższych kwot należało uznać, że powodowi należy się zwrot 1.916 zł i taka kwota została zasądzona dla powoda od strony pozwanej.